

Notater i margin :

NRK-TV skal tirsdag 19. mai ha Hamsun som tema for en debatt i programposten Antenne 10. Debatten skal ta for seg striden om Hamsun-bysten i Grimstad.

Kim Larsen, den danske rockesangeren, uttaler at hans norske yndlingsforfatter er Knut Hamsun. Når får vi Hamsuns romaner i rocke-versjon?

Også **Mark Knopfler**, den engelske stjernegitaristen i rocke-gruppa Dire Straits, er en stor Hamsun-tilhenger, melder den engelske avisen The Observer.

Hamsuns romaner blir nå oversatt til tyrkisk. Oversetteren heter Atle Pedersen og bor i Bergen.

Utenriks-departementet fortsetter sitt systematiske arbeid med å markedsføre Hamsuns diktning - og dermed norsk kultur generelt - i utlandet. Neste større arrangement vil bli en bredt anlagt markering i Ghent i Belgia, i november 1992.

NRK-Troms er godt i gang med opptakene til et TV-program om Hamsun og Hamarøy. Planen er å få med seg landskapet på Hamarøy til alle fire årstider. Vinter- og våroptakene er i boks; sommer- og høstopptakene gjenstår. Sendetid er foreløpig ikke fastlagt.

Kongebesøket på Hamarøy i midten av august vil bli sterkt Hamsun-orientert. Bl.a. skal kommunens middag for Kongen og hans følge serveres i Hamsun-galleriet på Tranøy.

Rart å tenke på at dette huset inntil for et par år siden var truet av nedrivning!

HAMSUN-DAGENE PÅ HAMARØY 3-9. august

Programmet for Hamsun-dagene på Hamarøy 3-9. august 1992 er nå klart, og det ser meget variert og spennende ut. Som vanlig blir det både konserter, utstillinger og seminarer, og innimellom blir det både nattmat på Tranøy fyr og folkefest i Hamarøy-hallen, så det skulle være noe for enhver smak.

Arrangementet åpner om kvelden mandag 3. august, og det første høydepunktet blir Orlando-kvartettens konsert i Hamarøy kirke. I det hele tatt er det mange musikalske godbiter under årets arrangement; attraksjonene står formelig i kø.

Kjetil Bjørnstad, **Lynni Treekrem** og **Kari Bremnes**
Pianisten **Kjetil Bjørnstad** og **Lynni Treekrem** opptre med en felles konsert,

onsdag 5. august. Bortimot midnatt på fredag 7. august skal **Kari Bremnes**, Spellemannspris-vinner av året, ha konsert under utendørsarrangementet på Tranøy fyr.

Tove Karoline Knutsen
På lørdag skal **Tove Karoline Knutsen** og hennes to musikere opptre på folkefesten i Hamarøy-hallen med sitt Hamsun-program.

Dette programmet har tidligere bare vært framført under Hamsun-dagene i Madrid, men nå får altså også et norsk publikum sjansen.

Håkon Bleken
En av landets mest anerkjente billedkunstnere, **Håkon Bleken** fra Trondheim, er årets hovedutstiller. Han har malt en serie bilder med motiv fra Hamsuns roman *Mysterier* (1892), og utstillinga av disse bildene vil bli en fin markering av at det i år er akkurat 100 år siden denne omstridte boka kom ut.

Pan på scenen
Årets teaterforestilling under Hamsun-dagene blir *Pan*, dramatisert av **Tormod Skagestad**. Forestillinga er blitt mye omtalt i avisene på grunn av at selveste **Derrick** har sagt seg villig til å assistere med regien av forestillinga. Premieren blir på torsdag kveld, med flere forestillinger seinere i uka.

ÅRSMØTE

Hamsun-Selskapets årsmøte vil bli avholdt på Hamarøy, nærmere bestemt i Hamarøy-hallen på Oppeid, lørdag 8. august kl. 15.00.

Regnskap og styrets arbeidsrapport vil bli lagt fram til godkjenning.

Forøvrig vanlige årsmøtesaker, inkl. valg av nytt styre.

Saker som ønskes tatt opp på årsmøtet, må være styret i hende innen 1. juli.

Russisk forfatter om Hamsun:

HAMSUN VAR ET STORT GENI!

I det russiske ukebladet *Knizjnoj obozrenije* ("Bokrevyen") 50/91 har forfatteren Jurij Markovitsj Nagibin (f. 1920) en stor artikkel - over to hele sider - med overskriften "En sønn om sin far". Formuleringen sikter til Tore Hamsuns velkjente biografi, men artikkelen dreier seg vel så mye om den biograferte som om biografien.

At Hamsun er elsket og lest i Russland, er ingen nyhet, men sjelden er så store ord brukt som dem Nagibin anvender. Åpningen er intet mindre enn følgende sats: "Den norske forfatter Knut Hamsun er et geni." Og likesom for å ta igjen for devalueringen av geni-begrepet i vår tid, fortsetter Nagibin med å stille ham *foran* andre genier blant hans samtidige: Proust, Joyce, Kafka. Hamsun rykker helt opp verdenslitteraturens mesterklasse, der hvor bare Shakespeare, Tolstoj, Dostojevskij og Dumas (père) befinner seg før ham - slik Nagibin ser det.

Slit

Nagibin understreker Hamsuns *slit* med sitt forfatterarbeid; ja, Hamsun hadde i utgangspunktet ikke noe egentlig forfattertalent - men han slet seg til det, drevet av sitt kall. "Men han arbeidet pinefullt tungt med romanene sine," sier Nagibin, "og han kunne bli rent hysterisk av det umedgjørige livsmaterialet som absolutt ikke ville bli til ord. Men Hamsun gikk bestandig seirende ut av den kampen - han er en forfatter uten mislykkede, svake eller annenrangs ting av det slag som er uunngåelig hos store versdiktere.

Han holdt seg alltid på det samme høye nivå som han nådde allerede i sin første virkelige hamsunske roman, *Sult*."

Nazismen

Ingen kan skrive en oversiktsartikkel om Hamsun uten å komme inn på hans livssyn og dermed på hans forbindelse med nazismen. Heller ikke Jurij Nagibin springer over dette punktet - men han er heller ikke så original i sin behandling av det. Som hovedpunkter i sin forklaring av Hamsuns politiske sympatier trekker han fram Hamsuns aversjon mot den moderne forretnings- og bysivilisasjon, hans generelle sympati for Tyskland, det land som først anerkjente ham, og hans motvilje mot engelskmennene. Og endelig: Hamsuns politiske naivitet. Alt dette er ting som stadig trekkes frem i debatten; det som skifter fra gang til gang, er jo den vekt hvert moment tillegges.

Rehabilitering

Nagibin har et klart siktemål med sin artikkel, nemlig å få sine landsmenn til å lese Hamsun igjen. I Russland har Knut Hamsun etter krigen vært stemplet som "ideologisk skadelig", og for mange lesere i dag er han bare et navn - bøkene hans har ikke vært å oppdrive. (Det kom en tobindsutgave i 1970; den ble utsolgt på et blunk.)

Nagibin minner sine landsmenn om at Hamsun oppførte seg langt mandigere overfor Hitler enn mangan russisk forfatter overfor Stalin. Han minner dem også om at lovprisningen av arbeidet er et hovedmotiv både i Hamsuns liv og diktning - i en tid da "vi har drevet den urgamle russiske latskap ut i det absurde". Det er det *moralske* innhold i Hamsuns diktning det kommer an på for Nagibin, ikke det "rent" kunstneriske. Hamsuns moralske budskap kan støtte opp under de rudimenter av menneskelighet som fremdeles finnes. Eller med Nagibins egne ord: "Å lese Knut Hamsun er særlig viktig for oss, barn av den store ulykke som vi er; det vil hjelpe oss å overleve."

Jurij Nagibin har gjort Norge en stor tjeneste med sin artikkel. Han er ellers ikke ukjent med vårt land - han har besøkt det, og bøkene hans er utkommet også på norsk.

Professor Erik Egeberg,
Universitetet i Tromsø.

DORIS LESSING HYLLER HAMSUN

Den verdenskjente engelske forfatterinnen Doris Lessing, som i mange år har vært et hett navn i forbindelse med Nobelprisen i litteratur, har i den engelske avisen *The Independent* lørdag 2. mai en artikkel der hun uttrykker stor beundring for Knut Hamsuns romaner.

"Alle Hamsuns romaner er fulle av sjarm", skriver Doris Lessing, "men det er vanskelig å påpeke nøyaktig hva denne sjarmen består i, selv om man leser om og om igjen for å finne tekstens hemmelighet".

Doris Lessings favorittroman er *Markens grøde*, men hun har også mange lovord til andre av Hamsuns romaner, kanskje særlig *Sult* og "vandrerromanene" *Under høststjernen* og *En vandrer spiller med sordin*.

Heller ikke Doris Lessing

unnlater å komme inn på Hamsuns politiske sympatier, og i den forbindelse skriver hun følgende:

"Selv om Hamsun fikk Nobelprisen, har det ligget en skygge over ham: Han gjorde den feil at han støttet nazistene. I diktverkene til andre forfattere som beundret nazistene eller fascistene, kan man finne tidlige tegn på smitte - f.eks. hos Celine og Ezra Pound - men i Hamsuns diktning finner man ingenting av denslags. /../ (Hamsuns støtte til nazistene) var tragisk, men det er ikke den første eller den eneste gangen at en stor forfatter har vist dårlig politisk dømmekraft."

Doris Lessing avslutter sin artikkel med å si at hun leser Hamsuns romaner "med stigende anerkjennelse, en anerkjennelse som bare store forfattere fortjener."